

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

Jte[m] de emunitatibus et muris ea[rum].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

Statuta Engilberti v.

one decanos et capitula nihilominus
admonere ut tales pro canonicis vel
prebendarijs nō admittant.

De emunitatibus et muris ecclesiarum

Item q̄ oēs ecclesie collegiate
emunitates suas muro circūda-
tas, et clausuras portarū bñ mur-
nitas habeant. firmissime precipimus et
mandamus. **¶** Nec itaq̄ nre visitatio-
nis precepta canonica et statuta, ita a nos-
tris edita precipimus inuolabiliter obser-
uari, et vñūq̄q̄ collegiū ea in scripto
ad sue exemplar et regimē vite recipi-
at, et recepta penes se in p̄petua comē-
rande memorie teneat diligenter. Nec
itaq̄ ad p̄ns statum saluo nobis, q̄
alia si qua adhuc occurrerint opus ha-
beatia reformationis aut correctionis
remedio, siue de canonicis aut monachis
sue etiā plebanis existāt, ea statnamus
ut inde put expedies fuerit loco et tē-
pore ordinemus. **¶** Pronūciatū et datum
Coloniē Quarto idus Martij: Anno
dñi millesimo ducentesimo sexagesimo.

Incipiūt capitula

seu rubrice statutorū ecclesie Coloniē edi-
tor a bone memorie dño Engilberto ar-
chiepo Coloniē, que facta sunt prouincia
la p̄ dñm Henricum archiep̄m.

Primo cōtra eos qui manus in
clericos vel p̄sonas ecclesiasti-
cas iniiciant temere violentas

Item contra incendiarios et effracto-
res bonorū ecclesiarum et monasteriorū.

Item contra violatores emunitatū et
potum ecclesiarū.

Item cōtra raptos et inuafos bonorū
ecclesiarū et ecclesiasticarū p̄sonarū

Item contra detentores seu subtrato-
res decimarū

Item p̄ nobiles in expeditiōibus damna
p̄sonis ecclesiasticis, in curtib⁹ inferētes

Item cōtra illos q̄ se de bonis clericorū
siue in vita siue in morte introuertunt

Item ut bona clericorū transeant sine
theloneo libera et absoluta.

Item ne clerici vel religiosi trahātur ad
iudiciū seculare.

Item contra clericos qui p̄sonas ecclesi-
asticas ratione bonorū suorū vocāt ad
forum seculare.

Item ut similiter cōtra occupātes bona
ecclesiarū procedatur.

Item ut iudices ecclesiastici laicis cōtra
clericos causam habentib⁹ faciāt iustu-
ciam expeditam.

Item contra impediētes et turbatores
celebrationes synodorū.

Item ut prelati iurisdictione sua libere
utantur in terminis corū iurisdictioni
subiectis.

Item ut iudices ecclesiastici fraudē in
iudicijs suis nō committant

Item ne iudices ecclesiastici se de causis
ad forū seculare spectantib⁹ introuertāt

Item cōtra impediētes ecclesiasticorū
iudiciū iurisdictionē et executionem
sententiarum.

Item cōtra eos q̄ clericos nō sine violē-
ta manu inuictiōe capiūt et detinēt

Item p̄cessus cause contra eosdem

Item ne filij vel filie clericos captiuātū
et p̄ anū excoīcarorū ad ordines vel ad

beneficia admittātur. **¶** **Item** mitigatiōes
p̄ fratrib⁹ et sororib⁹ ac alijs p̄sonis sc̄e si
se voluerit infra anū canoīce expurgā.

Item si clericū in alia diocesi capi vel in
ista captū ad aliā diocesim deduci p̄tigat

Item p̄ occasores et mutilatores clericorū.

Item p̄ eos q̄ minas intulerint p̄sonis ec-
clesiasticis de corpe vel de rebus

Item p̄ eos clericos q̄ sacrilegiū in cleri-
cos committere nō verentur.

Item p̄tra clericū qui occasione alicuius
questionis clericū aliquē captiuauerit.

Item contra clericos qui mutilāt vel
occidunt clericos.